

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

København, den 21. juni, 2018

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om tolkebistand efter sundhedsloven

Dansk Psykolog Forening takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om tolkebistand efter sundhedsloven.

Generelle bemærkninger til bekendtgørelsen

Dansk Psykolog Forening finder det meget positivt at bekendtgørelsen vil videreføre det gældende forbud mod anvendelse af børn som tolke, så det fortsat ikke er tilladt at anvende børn under 18 år som tolke, medmindre det er nødvendigt i et akut og livstruende tilfælde. Dette er yderst vigtigt, da anvendelsen af børn som tolke ikke er tilrådeligt og etisk uansvarligt, da børn ikke bør indtage en voksenrolle over for hverken pårørende eller sundhedspersonale, hvor de afkræves et ansvar som er langt over deres udviklingsmæssige modenhed. Der kan desuden ofte være tale om fysisk eller psykiske svære og intime problemstillinger, som barnet ikke skal involveres i eller kan forventes at kunne rumme. Formidlingen af budskaber kan ved anvendelse af børn og unge som tolk desuden blive direkte forkert eller mangelfuld, da barnet/den unge ikke kan forventes at have de fornødne sproglige tolke kvalifikationer. Endelig kan informationer i disse tilfælde blive udeladt, da både forælderen og barnet/den unge kan have et gensidigt ønske om at beskytte hinanden.

Ulighed i sundhed

Dansk Psykolog Forening mener overordnet at indførelsen af egenbetaling for tolkebistand efter tre års ophold i Danmark er problematisk for behandlingen i sundhedsvæsenet generelt. Dette fordi konsekvenserne heraf formentlig vil være, at mennesker, som har få penge at leve for, fravælger tolkebistanden, hvis de selv skal betale, når de indlægges eller henvises til ambulat behandling på et hospital eller andre steder i det danske sundhedsvæsen. Egenbetalingen vil på denne måde føre med sig, at en lang række patienter ikke vil have samme adgang til sundhedsydelser som dansktalende. Dette kan føre til enten manglende behandling, ringere behandling eller decideret fejlbehandling, som kan få store konsekvenser for både patienter og sundhedspersonale.

I lyset af ovenstående er Dansk Psykolog Forening enige i de foreslåede undtagelser fra betaling for tolk, men mener dog stadigvæk ikke at disse er tilstrækkelige for at sikre en lige adgang til sundhed for alle. Fx kan patienter med psykiske lidelser have vanskeligt ved at tilegne sig dansk grundet manglende kognitive ressourcer som følge af den psykiske lidelse. En flygtnings sprogbarrierer kan fx hænge sammen med de i mange tilfælde tidligere krigsrelaterede oplevelser, som kan give psykiske traumer og påvirke indlærings- evne såvel som andre kognitive funktioner. Det bemærkes i denne forbindelse at betegnelsen 'psykisk funktionsevne' i bekendtgørelsens stk. 3. 1) fremstår uklar og bør præciseres.

Dertil vil nyankomne flygtnings muligheder for at tilegne sig dansk på tre år desuden også være begrænset af eksilrelaterede risikofaktorer som social isolation og manglen på social støtte i det nye land, som vi fra forskningen ved gør sig gældende for rigtig mange flygtninge.

På samme måde vil der fx også være en gruppe af kvinder med anden etnisk baggrund end dansk, der lever isoleret i deres hjem, under kontrol af familien, og derfor ikke har mulighed for at udvikle et funktionsdueligt dansk. Disse kvinder vil nogle gange ankomme med en tolk fra den nære familie, og ikke kunne tale privat, hvorfor det er særligt vigtigt med muligheden for at kunne rekvirere en uvildig tolk vederlagsfrit, idet adgang til privatøkonomiske ressourcer kan være begrænset for visse grupper.

Det er således ikke alene antallet af år i Danmark, der kan anvendes til vurdering af, hvornår man med rimelighed bør kunne klare sig uden tolk. Dansk Psykolog Forening mener derfor også, at et afgørende kriterie for vederlagsfri tolkebistand må være, hvorvidt klienten har haft reel adgang til og forudsætninger for at tilegne sig tilstrækkelige danskkundskaber til at indgå i behandlingen med udbytte, snarere end at vederlagsfri tolkning skal begrundes i et kriterium, der hviler på tid.

Afsluttende bemærkning

Bekendtgørelsen omfatter tolkebistand ved lægebehandling af alment praktiserende læge, praktiserende speciallæge samt på sygehus. Dansk Psykolog Forening peger på, at også psykologbehandling omfattet af Sundhedsloven bør være omfattet af bekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Eva Secher Mathiasen

Formand, Dansk Psykolog Forening

